

2. Іванюк Г. Специфічні чинники впливу на розвиток особистості учня в освітньому середовищі сільської школи // Рідна школа. – 2006. - №5. – С.28-30.
3. Коростылева Л. А. Психология самореализации личности: затруднения в профессиональной сфере. СПб., 2005. 222 с.
4. Маслоу А. Мотивация и личность. СПб., 1999. 478 с.
5. Муляр В. І. Самореалізація особистості як соціальна проблема (філософсько-культурологічний аналіз) / В. І. Муляр. – Житомир : ЖІТІ, 1997. – 214 с
6. Соціально-професійне становлення особистості : монографія / В. В. Радул, О. В. Михайлов, І. П. Краснощок, В. А. Кушнір ; за ред. В. В. Радула. – Кіровоград : Полігр.-вид. центр ТОВ „Імекс ЛТД», 2002. – 263 с.
7. Dictionary Psychology and Philosophy. In three vol. Vol. II. London, 1902. 512 p.

Гринюк О. С.,

*науковий співробітник Інституту
педагогіки НАПН України м. Київ
oksana.grinyuck@gmail.com*

STEM-ОСВІТА НА УРОКАХ ПРИРОДНИЧИХ ДИСЦИПЛІН ЯК УМОВА ФОРМУВАННЯ ТВОРЧОГО МИСЛЕННЯ УЧНІВ

У публікації розкрито роль STEM-освіти, яка дозволяє максимально підвищити ефективність уроків природничих дисциплін та створити умови для формування і розвитку творчого мислення учнів.

The publication reveals the role of STEM-education, which allows to maximize the effectiveness of lessons in natural sciences and create conditions for the formation and development of creative thinking of students.

Ключові слова: STEM-освіта, творче мислення, природничі дисципліни.

Key words: STEM-education, creative thinking, natural sciences.

У зв'язку з реалізацією Концепції перед сферою освіти постає завдання розвитку і виховання всебічно освіченої особистості згідно з Концепцією реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти «Нова українська школа» на період до 2029 року [4]. Складовою частиною означеної політики є природничо-математична освіта (STEM-освіта), реалізація її в навчальному процесі повинна забезпечити умови для формування розвиненої творчої особистості зі сформованою власною науковою картиною світу, що в майбутньому сприятиме розвитку людського суспільства та підвищенню рівня конкурентоспроможності національної економіки.

STEM-освіта – це комплексний міждисциплінарний підхід, який поєднує в собі природничі науки з технологіями, інженерією і математикою із проекцією на життя, де всі предмети взаємопов'язані й інтегровані в єдине ціле, що сприяє кращій соціалізації особистості, тому що розвиває такі навички, як: співробітництво, комунікативність, творчість [2].

Використання на уроках природничих дисциплін провідного принципу STEM-освіти – інтеграції, дозволяє здійснювати модернізацію методологічних засад, змісту,

обсягу навчального матеріалу предметів природничо-математичного циклу, технологізацію процесу навчання та формування навчальних компетентностей якісно нового рівня. Це також сприяє більш якій підготовці молоді до успішного працевлаштування та подальшої освіти, яка вимагає різних і більш технічно складних навичок, зокрема із застосуванням математичних знань і наукових понять [3].

Творче мислення – це оригінальність і незвичність висловлюваних ідей, прагнення до інтелектуальної новизни у вирішенні завдання (проблеми), здатність бачити предмет (можливості його використання) під новим кутом зору і продукувати ідеї у невизначеній ситуації (тобто за відсутності передумов для формування нових ідей) [5].

Творче осмислення є одним з способів активного пізнання світу, і саме воно робить можливим прогрес, як окремого індивіда, так і людства загалом. Тільки в творчій діяльності відбувається розвиток творчих здібностей – оволодіння методами (способами) пізнання і перетворення ознак об'єктів. Звідси виникає необхідність активізувати на уроках з природничих предметів творчу пізнавальну і практичну діяльність дітей. Творчий клімат створюється не тільки вихованням допитливості, смаку до нестандартних рішень. Необхідно виховувати готовність до сприйняття нового, прагнення використати і впроваджувати творчі досягнення інших людей. Для вирішення даних задач учителю необхідно активно і цілеспрямовано використовувати різноманітні технології STEM-освіти, а саме: інтерактивні методи групового навчання, мультимедійні, інноваційні, ігрові технології, проблемні методики з розвитку критичного і системного мислення та багато інших, що дозволяють динамічно розвивати пізнавальну активність, співробітництво, комунікативність, творчість та в цілому інтерес учнів до навчання.

Також, слід зауважити, що впровадження уроків серед природи на всіх природничих дисциплінах, формування наукової картини світу учнів, їх образу світу буде сприяти ефективній реалізації Концепції природничо-математичної освіти (STEM-освіти) і одночасно реалізації указу Президента «Про Цілі сталого розвитку» та виконанням мети, поставленої в ДС базової середньої освіти – формування вільної, творчої особистості [1].

Отже, реалізація STEM-освіти на уроках природничих дисциплін буде максимально підвищувати їх ефективність, створювати умови для формування цілісних природничих знань, головних життєвих компетентностей та наукової картини світу учнів; розвитку креативного мислення, самостійності й творчої активності учнів; удосконалення дослідницьких умінь і формування інноваційного мислення школярів, нових пізнавальних цінностей, які є основою інтелектуального росту дитини та формування її творчої особистості здатної створювати інновації, освоювати нові види роботи і, як наслідок, бути успішним у житті.

ЛІТЕРАТУРА

1. Державний стандарт базової середньої освіти. Про деякі питання державних стандартів повної загальної середньої освіти : затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 30 вересня 2020 р. № 898. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/898-2020-%D0%BF#n16> (дата звернення: 19.10.2021).

2. Використання елементів STEM-технологій на уроках природничо-математичного циклу. URL: http://osvita.ua/school/lessons_summary/edu_technology/58197/ (дата звернення: 18.10.2021).

3. Методичні рекомендації щодо впровадження STEM-освіти у загальноосвітніх та позашкільних навчальних закладах України на 2017/2018 навчальний рік. Лист ІМЗО № 21.1/10-1470 від 13.07. 2017 року. URL: <https://imzo.gov.ua/2017/07/13/lyst-imzo-vid-13-07-2017> (дата звернення: 19.10.21).

4. Розпорядження Кабінету Міністрів України від 14 грудня 2016 року № 988-р «Про схвалення Концепції реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти «Нова українська школа» на період до 2029 року». URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/988-2016> (дата звернення: 18.10.2021).

5. Творче мислення <https://uk.wikipedia.org/wiki/>

Дрига Н. М.,

вчитель англійської мови Понінківського НВК

«ЗОШ I – III ступенів №1, гімназія»

nataliya.driga.1970@ukr.net

ЯКА ОСВІТА ПОТРІБНА ДЛЯ ФОРМУВАННЯ ТВОРЧОГО МИСЛЕННЯ ОБДАРОВАНОЇ ДИТИНИ. З ДОСВІДУ РОБОТИ.

Анотація. Робота з обдарованими дітьми в сучасній школі набуває великого значення, адже найбільші сподівання на покращення умов життя й розвитку нації пов'язують саме з обдарованою молоддю. Одним із основних завдань в роботі з обдарованими дітьми дотримання принципів такої роботи, визначення чіткого алгоритму та плану. Сьогодні є досить багато теоретичного матеріалу в педагогічній пресі, який допомагає вчителю організувати таку роботу, проте не так багато є матеріалу практичного. Мета даної публікації – показати на практиці, яким може бути алгоритм роботи, які вміння, навички та компетенції обдарований учень може розвивати, приймаючи участь в різних заходах, а також, яких принципів слід дотримуватися вчителю, працюючи з обдарованою дитиною.

Ключові слова: алгоритм роботи з обдарованою дитиною, «hard skills», «soft skills», принципи роботи з обдарованою дитиною, компетенція.

Annotation. Work with talented students is of a great importance in modern school nowadays, because the hopes for a better life and the development of nation people connect with talented youth. One of the main tasks here is to keep some principles while working, to set a clear algorithm and a clear plan of the work. Nowadays there is much theoretical information in pedagogical press on this question which helps a teacher to organize the work. But practical material is not enough. The aim of this publication is to show practically what may be the algorithm of work with a talented student, what skills and competences may be developed while taking part in different events and what principles a teacher should keep working with a talented student.

Key words: algorithm of work with a talented student, «hard skills», «soft skills», principles of work with a talented student, competence.

Щороку маю години роботи з обдарованими дітьми. Звичайно, досвід такої роботи приходиться поступово, щороку щось змінюю, вдосконалюю, доповнюю в